

ZGODNJA DANICA. KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izbaja vsak petek na celi pol. in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četert leta 1 gl. 20 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 80 kr., za 1/4 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XLIV.

V Ljubljani, 30. prosinca 1891.

List 5.

Nazaj k načelom kerščanskim!

„Mi pa oznanujemo Kristusa križanega.“

I. Kor. 1. 23.

Nihče ne more tajiti, da je naša doba močno napredovala v vedah in umetnijah. Bistri človeški duh je prederl v skrivnostno delovanje narave, spoznal in preračunal gibanje nébesnih svetov ter nam podal iznajdbo za iznajdbo. Pa tudi na polji gmotnih dobrot se ponaša z mnogimi lepimi vspehi. Železnice, ki so bile prejšnjim rodovom do cela neznane, raztegujejo se nalik veliki mreži po svetu, da v kratkem času pridemo lahko v daljne kraje ter spoznamo njih šege in navade. Po velikanskih tovarnah se suče kolo pri kolesu, stroj pri stroju, ki človeku pomaga v naglici izdelovati ogromno število vsakoverstnih izdelkov, s katerimi potem množi svoje imetje ter si skerbi za srečo. Stoletje naše se ponosno imenuje stoletje napredka prosvete in omike. Kako se kaj tvori in godí, to še iznajdejo, celó to nam razlagajo, kako je letošnja huda zima nastala; da pa bi zimo odgnali, tega ne morejo iznajti, in ne bodo mogli. Ali kakor je to tudi veselo znamenje, prav tako pa nas mora serce boleti videče, da pri istem človeštvu, ki je toliko in tako mnogotero napredovalo, zastoj iščemo mirú, zadovoljnosti in prave sreče. Poglejmo le v javno življenje. Beda in revščina narašča bolj in bolj, pravnost izginja, a širi se čim dalje huje brezverstvo. Vse hlastno hrepeni le po uživanji, dokler se mu slednjič ne pristudi življenje, ki se dostikrat končá s samomorom. Saj ni prav nič redkega, da čujemo po velikih mestih o samomarih že med šolsko mladino. A kje tiči vzrok tem žalostnim razmeram in kje naj iščemo zdravila, da zacelimo globoke rane, za katerimi kervavi človeštvo? Odgovorjam in pravim: I. Vse zlo, ki razjeda človeško družbo in jo preti uničiti, izvira od tod, ker se je človeštvo odvernilo od Kristusa in njegovih nauk, in II. da ni torej dosledno druge pomoči in zdravila, kakor da se zopet poverne k Kristusu.

Najbolj izkušeni in naj izverstnejši državniki so že zdavnaj spoznali, da narod brez vere je mertev

in da propada vse duševno in gmotno. Vzemite narodu vero in uničili ste ga popolnem. Kajti tam, kjer izgine vera v Boga, ni je več kreposti, ni je več pravosti in ni ga več lepega, spodobnega življenja. Kjer se podira vero v vsemogočnega Boga, ki dobro plačuje in hudo kaznuje, tam se majoje ob enem temelji vsega družinskega reda ter se vsakteremu zločinstvu vrata odpró na stežaj. Ali sedanji svet tega spoznati neče, marveč kakor so nekdanji Judje zaverгли Kristusa in kričali: „Tolle, tolle, crucifige eum;“¹⁾ tako tudi naše dni vpijejo in nečejo nič vedeti o Nazarejcu. Od sebe pelajo sv. vero Kristusovo, ki je tako jasno spričal, da je pravi Bog, in sramujejo se sv. Križa, znamenja svojega odrešenja, ki so ga s toliko častjo poljubovali prvi kristijanje. Njega, ki je za nas vse terpel sramotno smert na križu in so ga visečega med nebom in zemljo oznanovale celo mertve, neme stvari; Njega, ob čegar smerti je otemnelo solnce in so pokale skale in se je stresla zemlja ter s tem pričevala, da je bil pravi Sin Božji, sedanje moderno človeštvo priznati neče. Kaj pravim priznati, še zasmehuje ga in preganja iz zasebnega in javnega življenja. Tolle, tolle — proč z njim kričé tudi sedanji moderni brezverci in polni sovraštva do Njega kličejo z nekdanjimi Judi: „Nolumus hunc regnare super nos.“²⁾ „Nočemo, da bi ta kraljeval čez nas“: to je njih glasilo, ki mora odmevati povsod širom sveta.

„Nočemo, da bi ta kraljeval v naših družinah!“ Kdo ne vé, da so res nektere rodline, ki ne le, da ne spoznavajo očitno svoje sv. vere in se vender ponosno imenujejo katoličane; naravnost se sramujejo sv. Križa in svoje otroke vzgojujejo brez kerščanstva. Bog varuj, da bi kaj slišali o božjih in cerkvenih zapovedih, o postu in molitvi, češ, da vse to dela človeka neumnega in nesposobnega za življenje. Starši sami živé večkrat v prepiru in sovraštvu, zanemarjajo svoje verske dolžnosti, dokler se v hišo ne vseli verska vnémarnost ali celó nevéra. Kakšni so otroci iz takega zakona, kaže skušnja z mnogimi žalostnimi zgledi. V sveti veri so prav

¹⁾ Jan. 19. 15.

²⁾ Luk. 19. 14.

malo učeni, a nič ne, ali namesto tega napolnujejo svojo mlado domišljijo z berilom, ki škoduje njih veri in pravosti. Tu in tam se v rodbini tudi ne spoštuje več sv. zakon, ki ga je Kristus povzdignil v zakrament. Koliko zla, bridkosti in solzá se rodi zavoljo tega, vidimo večkrat, pa tudi za državo priraste neizmerno velika škoda.

„Nočemo, da bi ta kraljeval v naših šolah!“ je doljni krič. Sv. križ, naše upanje in naša zmaga, ki je prej visel po šolskih stenah, mečejo ven in prav tiste šole, ki bi najprej imele skerbeti za to, da se nežni mladini v rahlo, za vse dobro sprejemljivo serce vsadi živa vera in ljubezen do Boga, ogibljuje se v učnih knjigah kot kakšnega strašila imena Jezus ali Bog, a namesto njega se postavljajo v berila prazne besede kot osoda, narava itd. Ljudska šola, ki ima glavni namen zrediti staršem dobrih otrok, državi zvestih državljanov in sv. Cerkvi vrednih sinov, ni več na kerščanski podlagi. Njenih naukov ne prešinja več sv. vera, in vendar to mora biti, če hoče doseči svoj namen in vzgojiti človeški družbi koristnih udov. V srednjih šolah, kjer bi se morala mladina temeljito izučiti v verstvu, da bi s trdnim prepričanjem in z neomahljivo zavestjo prestopila prag življenja, prezira se kerščanstvo bolj ali manj, na katero se druge vede le prav malo ali celo nič ne naslanjajo in ne ozirajo. V tistem malem času, kar ga je odmerjenega verstvu, ne more se mnogo storiti, tako, da se učenci le tlačansko učé svojih lekcij in slednjič s prazno glavo, a še bolj s praznim srcem prestopijo na vsučilišča, kjer njih indiferentizem (vnemarnost) dozori v materijalizem (grudomoljstvo), racijonalizem ali celo v atheizem (brezboštvo). Temu se pač ni čuditi. Saj imajo visoke šole patent učiti vse, naj se že vjema z razodeto sv. vero, ali ne, bodisi že resnica ali očitvidna zmota. Zakaj „die Wissenschaft und ihre Lehre ist frei“: to je glasilo prosvitljene dobe 19. stoletja. Se vé da, dokler bode po šolah, nižjih in višjih, vladal Herbart, Diesterweg ali celo Rousseau in Schoppenhauer, in ne Kristus, to je, načela kerščanska, zastonj pričakujemo, da bi si vzgojili dobro mladino in verle državljane. Ne! Nasprotno! Čim dalje tim hujše zló se nam obeta, samomori se ne kerčijo, temveč pomnožijo.

„Nočemo, da bi ta kraljeval v umetnostih! Umetnost je sama sebi namen in ni ji treba ravnati se po naukih kerščanskih“; ter je daljni krič! V modernih gledališčih se pogosto v obraz bije sv. veri in pravosti, smeši se krepost in povečuje se hudobija. Dočim bi morala z lepo umetnostjo dvigati serca kvišku ter jih blažiti, vodijo jih po blatu mesenosti in vzbujajo v njih vse mogoče strasti. Kar je nekdanj Minucij Feliks očital poganskim glediščem, da se namreč v njih goji nesramost, isto lahko rečemo o mnogih modernih glediščih.¹⁾ Tudi njim bi dal sloveči Tertulijan ime: „publica consistoria impudicitiae.“²⁾

(Dalje nast.)

Pompeji nekdanj in sedaj.

Spisal Janez Bilc.

(Dalje.)

IV.

Perva svečanost sv. Rožnega venca v „Valle di Pompei.“

Sklenil je torej odvetnik Bartolo Longo učiti ljudi v ti zapuščeni dolini moliti sv. Rožni venec. Pa kako naj to začne, kako naj zbira on — neduhoven, raztresene, surove, zanemarjene ljudi k molitvi, ker nima kraja, kjer bi jih saj o nedeljah kako urico podučeval!

Ni bilo drugače, kakor po hišah in kočah hoditi, ter deliti moleke in medaljice. Te so ljudje v dar radi sprejemali, ker mislili so, da imajo svetinjice kako kovinsko vrednost.

Pa kaj je to koristilo, ko mnogi še „Češčena si Marija“ moliti znali niso. Spoznal je pa mož, da imajo Pompejci posebno ljubezen do svojih ranjkih. Tožili so mu večkrat, da so umerli, kakor živina na pokopališče nosijo, ne da bi kaka pobožna bratovščina pri pogrebu molila, ter se potem v molitvah dragih ranjeih spominjala, kakor je to v bližnjih mestih navada. Spoznal je, da bi znalo to njegovemu namenu koristiti, zato je sklenil vstanoviti bratovščino ali družbo, ktera bi imela namen umerle k poslednjemu počitku spremljati ter pri tej priliki skupno sv. Rožni venec moliti. Pri tem sklepu ga je podpiral mlad duhoven, posestnik v Valle di Pompei.

Sklenila sta torej ta moža vstanoviti družbo sv. Rožnega venca med temi revnimi seljaki, da bi se v molitvi družili, drug drugzega moliti učili, ter ranjke na pokopališče spremljali med molitvijo sv. Rožnega venca.

Ker sta moža svoje ljudi dobro poznala, da ljubijo namreč ljudske veselice, da poslušajo radi godbo, da imajo posebno radi igro tombolo (srečkanje), ktero obiskujejo z željo, kaj dobiti; zato je Longo sklenil napraviti veliko srečkanje, pri katerem bi bili dobitki, moleki, svetinjice, podobice in križci. Na ta način se bo mnogo takih predmetov razdelilo, in v malo letih, ako se bi vsako leto to srečkanje ponavljalo, bo vsakdo imel Rožni venec ali molek in vsaka hiša podobo Matere Božje na steni.

Ta igra naj bi se priredila tretjo nedeljo mesca oktobra, ktera nedelja je bila odmenjena za posebno praznovanje sv. Rožnega venca v Valle di Pompei. Slovesna božja služba, poseben govor, kakega izverstnega pridigarja, proti večeru srečkanje, umetelni ognji, sploh pošteno narodno razveseljevanje — to bo vzrok, da se bo ljudem v spominu ohranil praznik sv. Rožnega venca in pridevek preblažene Device: „kraljica sv. Rožnega venca.“ Sklenjeno je tedaj bilo, da mesca oktobra 1873 bo prvo slovesno praznovanje sv. Rožnega venca v Valle di Pompei: celo leto skorej se je pripravljaj Bartolo Longo obhajati to svečanost.

Čudno se bo marsikteremu mojih slovenskih čitateljev zdelo, da hoče dobri gospod Longo sv. Rožni venec širiti razun z Božjo službo tudi po ljudski veselici, po igri, raketah itd.

¹⁾ Min. Feliks, Oct. c. 37.

²⁾ Tertul: de Spectaculis.

Pa pomisliti nam je treba, da pošteno razveljevanje še ni pregrešno; tudi se nam je spominjati, da značaj južno-italijanskega ljudstva je različen od našega. Vroča kri Napolitancev, vkoreninjene navade ali razvade so zahtevale kaj takega, in brez tega ne bi bil naš Jernej Longo menda nič opravil pri tem nevednem, surovem, zapuščenem ljudstvu, katero je slabo obiskavalo cerkev, kjer je stari duhoven le parkrat v letu imel govor ter ljudstvu jako malo podučeval v kerščanskih resnicah, kar se iz tega razvidi, da ti ubogi ljudje še „Češčena si Marija“ moliti znali niso. —

* * *

Mede oktober 1873 pride. Mnogo pobožnih in imenitnih gospej napoljskega mesta, med njimi verla kneginja Traetto, so darovale veliko število manjih in večih svetih razpól (bridkomarter), podob in podobice Matere Božje, molekov, svetinic in drugih reči.

S temi reči bogato obložen verne se advokat Longo v Valle di Pompei. Tretjo nedeljo mesca oktobra se je imela veršiti slovesnost. Povabljenih je bilo nekaj duhovnov. V stari farni cerkvi Valski se je postavila v češčenje podoba Kraljice svetega Rožnega venca. Naprošen je bil domači župnik, da bo daroval slovesno sv. mašo in neki pater, izversten govornik, spovednik in prijatelj Longov, da bo z lece govoril o sv. Rožnem vencu. Naročena je bila godba iz mestica Pagani; rakete se bojo spuščale o mraku kviško in, kar je naj bolj ljudstvu mikavno, brezšteviline svete reči se bojo po srečkanju med ljudi razdelile.

Pa glej! težave in zapreke so se jele že prvi dan kopičiti; dež je lil kakor iz škafa, germelo in bliskalo se je tako, da se ni moglo ljudstvo zbirati. Duhovni in povabljeni gostje niso mogli spod strehe župnikovega stanovanja; skorej se ni moglo do cerkve. Nekaj malo ljudi se je bilo vendar le zbralo; Božja služba se je opravljala. Pa žalosten je opazil Longo, da so bile besede verlega govornika zgubljene pri teh surovih ljudéh, kateri niso slišali govoriti družega, kot v časih svojega starega župnika, ki je jako poredkoma in v njih narečju pridigoval. Vse je kazalo, da se Bartolo Longo zastonj trudi; mislil si je že, da njegovo početje ni vseh nebeški Kraljici, da je stroške in čas zgubil. Razdelil je vsaki družini po en rožni venec in podobo Matere Božje; in tako je bil prvi praznik sv. Rožnega venca skorej brez vspeha.

V.

Druga svečanost sv. Rožnega venca v Valle di Pompei.

Žalostne skušnje l. 1873 gospoda Longa niso oplašile. Prihodnje leto 1874 napravil je zopet slovesnost v Pompejih. Nekaj dni poprej je dal ljudem po hišah oznaniti, da bode zopet velika slovesnost na čast Materi Božji sv. Rožnega venca v cerkvi; popoldne na travniku veselica, srečkanje, kjer se bojo jako lepe pobožnostne reči dobivale.

Bila je slovesna sv. maša; govor domačega župnika, popoldne srečkanje, po katerem se je mnogo kupljenih in darovanih molekov, podob, križev, svetinic itd. razdelilo.

Ljudstvo je bilo veselo in je postalo do Longa zaupljivo, ker je spoznalo, da dela vse iz ljubezni do siromakov, ter da ima razun opravila tudi mnogo stroškov. Govor v cerkvi pa ni napravil na ljudi zaželjenega vtisa, tem manj ker g. župnik ni govoril o sv. Rožnem vencu, kakor je bil naprošen, ampak je razkladal molitev: „Češčena si kraljica, Mati milosti.“ Rožnega venca se ljudstvo ni naučilo, ne ga razumelo in ga ni molilo. Bilo je vse merzlo, kakor poprej, vendar gospod Longo ni obupal. Posvetoval se je zopet z nekterimi gg. duhovni, kateri so mu zopet svetovali vstanoviti bratovščino sv. Rožnega venca, ki bi vsim duhovnim potrebam teh zapuščenih in nevednih seljakov bila v pomoč. Brez bratovščine, so djali vsi, vaše delo ne bode imelo vspeha. — Da se bo pa bratovščina ložej vstanovila, je treba ljudem sv. misijona. Misijona, misijona je treba! Tako si je mislil Longo in ni prej miroval, dokler se mu ni želja spolnila.

Pa strašile so ga težave in zapreke, ktere so kljubovale izvršitvi tega svetega opravila. Mučila ga je vedno misel, kako bo on, sveten človek, malo še znan v tem kraju, nepoznan škofu Nolanskemu pri tem raztresenem, neizobraženem, strastnem ljudstvu, ktere besede „misijon“ še nikdar ni slišalo izgovoriti, kako bo dosegel, da se bo tukaj sv. misijon obhajal?

Hudobni duh je tudi sedaj kljuboval, da se mu ne bi toliko žertev iztergalo. Pa podpiral in navduševal je Longa pri izvršitvi te misli neki učen in pobožen duhoven, misijonar presvetih Sere, po imenu Pagani, s katerim se je bil po naključji snidel na železnični postaji Portici (Portiči). —

(Dalje nast.)

Ime Jezus.

O Jezus, Jezus, Jezus!
Presladko to ime —
Ni slajšega na zemlji
In tam v nebesih ne.

Izreči ime Jezus —
Kako je to sladko!
Ki s slastjo napolnuje
Vse, zemljo in nebo.

Da angeljski bi jezik
Mi v rabo bil poslan;
Oh klicala z njim vredno,
Bi Jezus noč in dan!

Da zvezdice predstavljat'
Bi dano mi bilo,
Ime to bilijonkrat
Bi kazalo nebó.

Po svetu vsem obširnem
Bi žaril ta odsev,
K zvezdicam klicov dvigal
Se mojih bi odmev.

In da tvorili čuda
Bi grešnih posel bil:

Iz serca mi briljantni
Si veletok bi lfl.

Na suhem in po vodah
Pa silen njega tok,
Se zlival čudotvorno
Do zemeljskih otrok.

V milijarde se razperšil
Bi njega divni kras,
Posipal plan in goro,
Posipal mesto, vas.

In vsekod zablestelo
To sladko bi ime,
V sredini vsako, vsako
Imelo ga serce! —

O Jezus, Jezus, Jezus!
Sladkota vseh sladčic,
Usliši mili Jezus:
Serca prebujni klic!

Utisni mi globoko
Imé to v serčno dnó;
Ki v Tebi najde srečo,
Veselje, mir samó.

V imenu tvojem djanje
Naj vsako se verši,
Zdravnik, Učitelj, Ženin,
Priatelj si mi Ti.

Ko zlata zarja zliva
Na zemljo čaren svit,
Ko svet je z nočno tmino,
Vse čez in čez oblit:

Ime presveto v serci
Mi vselej bo vodnik,
Da kdaj premilostljivi
Mi Jezus bo Sodnik. —

Si moje zdaj življenje,
Zdravilo, luč in slast;
Serce pa, — duša moja —
Vse, vse le Tvoja last.

Živeti in umreti,
Si le s Teboj želim;
Zatisni Ti očesi,
Ko v smerti prebledim!

Ti bodi grob telesu,
Ko duša loči se,
Naj v Tebi ime sveto
Od tod v nebesa gré.

Tam Jezus! Jezus! Jezus!
Presladko boš ime:
Češčevo in ljubljeno
Sloveče veke vse. —

S. M. Bonavent.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane (Quaere pacem et perse-
quere eam.) Mislil je nekdo, da pri sedanji raz-
draženosti narodov med seboj bo moral kak nov
Dominik na dan stopiti in ljudem mir oznanovati.
Namesto Dominika se je v Gradcu osnoval odbor iz
tega namena, da bi štirski Slovenci in Nemci sku-
šali narodno spravo doseči in poslanec Alojzij
Karlson je prišel tudi zato v Maribor, da bi ondotne
poštenjake pridobil za ta namen. V Mariboru so se
poprijeli te dobre misli in so osnovali začasni odbor,
da naj podpira graški zbor. Spravo bodo skušali
doseči na kerščanski podlagi, kar edino je zdrava
misel in izdaten pomoček. Liberalizem, ki se
boji miru kakor zelénc križa, bode zoper to rogo-
vilil, in skušal to misel v korenini zatreti. Narodni
prepir, kakor pravi dr. Ivan Križanič, je „liberalizmov
spaček“, ker tedaj spaček le spačka ljubi, bode
spačka gojil in gledal nemir ohraniti. Nihče pa ne
more tajiti, da mir je ena naj vikših dobrót na
zemlji, zato so ga tudi angelji oznanovali na zemlji
o Zveličarjevem rojstvu, pa le tistim, ki so „dobre
volje.“ Vesoljni svet je po železnicah in parnikih
tesno sklenjen; ali se bomo telaj pisano gledali med
seboj? Rajši naj bi si vsi roke podali in mir delali
med seboj na — verski podlagi.

Iz Banjaluke v Bosni. (Opatija. Nova
maša. Sirotišče; delavnica) Sv. apostoljski
Sedež rimski povzdignil je l. 1885 mali samostan oo.
trapistov Marija-Zvezdo pri Banjaluki v Bosni v opa-
tijo, in za prvega opata izvoljen je bil ondotni
preč. Bonaventura, mož poln serčnosti in delavnosti.
Dasiravno je že zelo star, namreč 72 let, in živi že
petinštirideseto leto v cerkvenem redu; vendar je
vedno zdrav in živi še po vsi strogosti pravega
trapista. Zaradi netrudljive gorečnosti za redovna
pravila pridobil si je ljubezen vseh podložnih. V
kratkem času pomnožilo se je izdatno število redov-
nikov, med katerimi je sedaj že 15 duhovnov. V
nedeljo 21. u. in imeli smo tu novo mašo. P. Oton
Jehle, rojen v Ravendorfu na Virtemberškem, posvečen
je bil 14. u. m. in teden kasneje je opravil sv. mašo.
Sedaj je v opatiji Marija Zvezdi vsak dan 16 maš.

Tudi samostan sam lepo napreduje. Med drugim
vstanovila se je l. 1887 v Maglaju nemški naselbini
podružnica „Josefsburg“ s sirarnico, v prid ubogih
nemških naselnikov, ki brez tega ne morejo obstati.
Sirotišnica naša zidana je l. 1889 in je toliko pri-
ravnanana, da je bilo mogoče v enem letu prav mnogo
revnih, zapuščenih bosanskih otrok sprejeti. Le-ti se
ne učé samo šolskih reči, temuč tudi raznih roko-
delstev.

To je gotovo vesela novica za dobrotnike ome-
njenega samostana. — Mladi ljudje, v starosti od
dvajset let naprej, ki se čutijo poklicane stopiti v
red trapistov, naj se obernejo pismeno do Br. Fri-
dolina, z napisom: „Ehrenwerter Fr. Fridolin Teller
in Rees, Rheinprovinz.“

Mladočeški poslanec dr. Herold je v češkem
deželnem zboru zanesljivo izrekel, da Slovenci v der-
žavnem zboru bodo zavezniki Mladočehov, to je
husovcev, prijateljev brezverske šole itd. Da ne bodo
zapeljani Slovenci pri volitvah v državni zbor, naj
dobro pomnijo, da vsak kandidat za državni

zbor mora pred volitvijo obljubiti, da bo delal in glasoval za versko šolo. Tako šolo je naš narod zahteval z neštevilnimi podpisi v peticijah o svojem času in vsak dan se bolj očitno kažejo žalostni nasledki brezverske šole. Kdor je tedaj zoper versko šolo, ni prijatelj našega naroda in nikakor ne more biti njegov zastopnik.

Iz Amerike. 8. 1. 1891. O vožnji po morji. Oprostite prosim, da se derzmem nekoliko sporočiti od tukajšnjega bivanja. Po dolgi, ravno tritednji vožnji sem dospel do zaželjenega cilja. Morje je bilo zlasti prvih 10 dni jako viharno; večinoma smo morali tičati v notranjih prostorih; a kakošni so ti prostori v tretjem razredu. „Zwischendeck“, to vé le, kdor se je že sam vozil v enakih okoliščinah; nesterpljiv smrad hoče človeka udušiti. Hrane je bilo mnogo, a kakošne! Z malo izjemami je vse za ribe; nihče se skoro niti pritaknil ni jedi, razven črnega kruha, ki je še najbolj užiten; vse drugo so mornarji pometal čez krov.

A kar je bilo najhujše, je to, da nihče ni mogel kupiti hrane, naj bi bil pripravljen žertvovati še tako ogromno svoto. Bolni smo bili do malega vsi; a bolezen ni trajala samo tri dni, temveč cel teden in kolikor bolj je bilo morje viharno, toliko slabejše je bilo. Pa človek bi že okrevaj, ko bi imel le kaj ugrizniti. Berž ko je pa kdo poskusil jesti „menažo na ladiji“, jo je moral takoj izročiti z močnim glasom globočini atlantskega oceana. Mnogo je bilo na ladiji tudi družin, posebno judovskih. Poljski judje in njihove družine so nam delale največjo preglavico. Cele noči ni bilo miru; in žuželk so imeli obilo, katerih se je moral pač vsak nalezti. Zlasti otroci so bili silno bolni; nisem se mogel prečuditi, da ni nihče umrl. Pa naj okrajšam opisovanje, ker ko bi hotel popisati vse na dolgo in široko, potreboval bi več dni.

Osmega septembra sem dospel v Cleveland, na Marijin praznik toraj, kterega pa, kakor tudi več drugih, tukaj ne obhajajo. Ko bi bil pričakoval, da se mi bude vsaj v začetku godilo po mojih željah, bi se bil jako zmotil.

Tukaj se niso nič ozirali na zrelostno spričevalo; moral sem prestati novo preskušnjo, kar me je jako neprijetno dirnilo; potem so me posadili med modroslovce in ne med bogoslovce, ker se nisem učil kosmologije, ontologije, teologije naturalna. Toda sedaj z začetkom svečana pridem v teologijo po izjemi. Tukaj v Clevelandu je pač najostrejša bogoslovje; vsaj kakor tako je na glasu v Ameriki. Med letom imamo mnogo kompozicij, vprašani smo vedno, a na konci semestra je glavna poskušnja vpricho škofa in duhovnov iz škofije. Govorimo le angleški, kteremu jeziku sem se že toliko privadil, da lahko občujem z dijaki. Vseh nas je bilo v začetku 34, ktero število se je pa že zdatno zmanjšalo vsled mnogih bolezní; ker berž ko se kdo čuti bolnega, pobere kopita in jo pobriše domú, češ, tu je preostro; a ko ozdravi, gre v drugi seminarij. Molimo tukaj veliko v primeri z Evropo; najmanj tri ure in pol na dan. Češčenje presv. Jezusovega Serca je tukaj mnogo bolj razširjeno, kakor v Evropi. Da ne pozabim slovenskega jezika, prosim ko bi mi blagovolili pošiljati „Zgodnjo Danico“; stroške in poštnino hočem plačati ob času. Brez dvojbe se naroči tukaj

več Slovencev na list. Slovencev je okoli 400—500; večinoma so revni možki; a tudi družine. Eden nemških duhovnov, v čigar cerkev večidel hodijo, je rekel po besedah: „Gott hat Sie hierher gesandt, denn viele von ihrer Nation gehen so schmachlich zugrunde.“

O misijonu v srednji Afriki.

(Govoril č. g. o. Ksaver Geyer v ljubljanskem semenišču 19. januarja.)

(Konec.)

Polzamorcei, ko spolnijo 6. ali 7. leto, nosijo krog ledij pás, „rahat“ imenovan. Omožene ženske nosijo verh tega tudi še neko ogrinjalo.

Šole niso navajeni, in radi tega otroci šole kaj neredno obiskujejo. V Suvakinu ste dve šoli, pa otroke morajo s palico v šolo siliti. Z desetimi leti se otroci že zaročé; ženin mora nevesto odkupiti pri njenih starših. Ženske se jako rade lišpajo, in marsiktera potreti ves svoj denar le za lišp, na sebi pa nosi sune stergane cape. Na rokah in nogah nosijo obročke iz zlata, srebra, ahuta ali slonove kosti. Posebno radi pa nosijo v desni nosnici obroček, kateremu pravijo „hrizan“. Čudno se mi je zdelo, da se med zamorcei tako redko kadaj golé pregrehe zoper sv. čistost. Starši v tej zadevi jako strogo pazijo na svoje otroke. Nubijci pri Hartumu vsako osebo, ki je grešila, zašijejo v vrečo, ter jo veržejo v Nil, da ondi utone. Dve leti po zaroki je poroka. Takrat pojejo in plešejo svatje do treh popoldne, potem peljejo nevesto k poroki v kočo ženinovo in tu je poročena.

Zamorcei so jako praznoverni, vsaki reči pripisujejo slabe nasledke. Če koga herbet boli, že mislijo, da ga ima kak hudoben duh v oblasti. Posebno se pa bojé hudega pogleda. Zato nikdar ne jedó na ulici, ker se bojé, da bi z jedjo vred kakega hudega pogleda ne pogoltnili, in zato nosijo tudi jedi na ulici vedno pokrite. Matere ne umivajo svojih otrok, da bi jih zaradi njihove lepote kak nevošljiv pogled ne zadél. Če kdo jezdi osla, in če ga prične hvaliti, ga nasprotno gonjač silno graja in pretepava, da bi s tem tisti hvali moč odvzel.

Polzamorcei imajo dolge lase, ne pa kratkih in volnatih, kakoršne imajo pravi zamorcei. Vsi, možki in ženske, veliko skerb in pozornost na lase obračajo. Možki se češejo vsaka dva mesca in sicer tako-le: Najprvo namažejo lase z mastjo. Potem jih predeló z dolgo, leseno ali koščeno iglo v dva dela, v gornji in zadnji del. Meja je naznanjena s čerto, ki pelje od ušesa do ušesa. Gornji del las našopirijo tako, da stojé po koncu, zadnji del pa sčešejo nazaj. Potem vse lase še enkrat prav na debelo s koštrunovo mastjo namažejo ter potresejo z raznobarvenim prahom. Tako sčesan zamorec se vstopi potem na vroče solnce. Mast se prične na glavi topiti in kapati po ramah in dalje po vsem životu. Vsled masti se celi život sveti; taki zamorec je naj bolj podoben bronastemu kipu.

V Suvakinu je jako vroče. L. 1888 smo imeli mesca avgusta v senci 48° R. Tako silno vročino prenašati je Evropejcu skoraj nemogoče. Misijonarji smo tam belo oblečeni. Po noči ležimo na mahu in

le ko nas polijejo z vodo, nam je mogoče nekoliko zaspati. Jajce je na solncu v nekoliko minutah skuhan. Noži, vilice in drugo železno orodje je tako vroče, da ga je nemogoče prijemat z golo roko. Marsikateri Evropejec je vsled solnčarice (Sonnenstich) hipoma umerl, če je le iz koč na solnce stopil. In taka vročina terpi do septembra. Domačini čutijo sicer to vročino, vendar morejo po več ur po razbeljenem pesku hoditi.

S polzamorci imamo veliko več opraviti, kakor pa s pravimi zamorci. Pravi zamorci nas časté in spoštujejo, ali polzamorci nas sovražijo, ker so sami mohamedani. Pri njih veljá pravilo, da kdor umorí kristjana, posebno pa še kerščanskega duhovna, da si tak prisluži nebeški raj.

Zunaj Suvakina imamo še eno poljedelsko misijonsko postajo. Naš škof so kupili za 18000 frankov kos zemlje in tu imamo svoje zamorske vasi. Zamorci bivajoči v teh vaséh so večidel odkupljeni sužnji. Če vprašaš tacega zamorca, koliko da je star, ti bode odgovoril, da ne vé, ker je bil že v prvi mladosti ujet in prodan. Ko pridemo k njim, se nas v začetku bojé, da bi jih ne požerli. Dostikrat se mi je zgodilo, da so revčeki bežali pred mano ter se poskrili, in če sem se jim približal, so me prosili, rekoč: „Ne pojej me!“

Še-le ko so že dalj časa pri nas, nam zaupajo. Včasih se jih pa loti otožnost in takrat po več dni skupaj nič ne govore in ne jedó. In če vprašaš tacega zamorca, zakaj da je tako žalosten, ti navadno odgovori: „Mislil sem na svojo mater, ki je pa ne morem videti,“ in pri tem se mu solza zasveti v očesu. Večkrat sem videl zamorce, ki so v Nilu vodo zajemali in pri tem žalostne in otožne pesmi prepevali. Prašal sem jih, kake pesmi da pojejo in odgovorili so mi, da pojó o domači čedi, o materi, o sestrah itd. Zdaj pa naj še kdo reče, da zamorec ne pozná občutka ljubezni do staršev in domovine! Peljali smo zamorce v Rim in smo jim ondi razkazovali lepe palače in velikanska poslopja. Zamorci so se pa kaj malo brigali za vse to in rekli so: „V Evropi je res lepo, dá se dobro jesti in piti, a še veliko lepše in prijetneje je pa pri nas doma v Afriki.“

Spreobrnjeni zamorci so jako pobožni. Ljubijo pa zunanji blišč in velike sijajnosti. Najraje bi videli, da bi imeli vsak dan slovesne sprevode (procesije). Marsikateri bi bil rad že zaradi tega kristjan, da bi smel vsak dan v lepo okrašeno cerkvice iti. Na cerkvene praznike, ki se posebno slovesno obhajajo, se silno veselé. Naši znanci hodijo vsak dan k sv. maši in molijo vsak dan rožni venec; vsake štiri tedne prejemaajo ss. zakramente. Več zgledov bi lahko povedal, iz katerih je razvidno, da se tudi iz zamorcev dajo dobri kristjani vzgojiti. Nekega dne naletim zamorskega dečka ob nenavadnem času v kapelici. Ko pride ven, ga vprašam, kaj da je delal v tem času v kapelici in odgovoril je: „Sperl sem se nekaj s svojim tovarišem. Zato sem šel v kapelico, položil vso jezo do njega na oltar in jo Bogu daroval.“ Tako mi je odgovoril in vendar ga nismo še nikdar tega učili.

Pred dvema letoma smo dobili iz Rima kip Matere Božje, in sicer je bil ta kip čern. Ko smo kip jemali iz zaboja, so prišli tudi zamorci zraven. Ni jim šlo v glavo, da bi mogla Mati Božja černa

biti. Popraševali so, če je Mati Božja res černa in in iz katerega rodú da je. Slednjič so jo pogodili, da je to kraljica sudanskih zamorcev. Postavili smo jo v kapelo in zamorci so jo prav pridno častili. Lansko leto je prišel nek derviš (turški verski služabnik) v našo poljedelsko postajo in pravil zamorcem, da bodo mogli vsi, če nas bodo poslušali in nam verjeli, z nami vred v pekel. Zamorci so odgovorili: „Radi gremo z njimi v pekel, kajti dobro vemo, da bodo tudi v peklu z nami lepše ravnali, kakor pa vi!“

Zamorcev ne smemo po evropejski šegi vzgajati, ne smemo jim zabranjevati vseh njihovih navad in običajev. Ne opravili bi dosti z njimi, če bi jih takoj obuli v hlače, ali jim dali pri jedi žljico, nož in vilice v roko. Tega bi se zamorci ne mogli takoj privaditi in kmalu bi nas zapustili.

Dečki v našem misijonu nosijo kratke do kolen segajoče hlače in brezrokavno jopico. Deklice pa so opravljene, kakor v Evropi. Kosilo si sami pripravljajo. Z orodjem, obstoječim iz dveh plošč, zmeljejo koruzo in spekó testo iz te koruzne moke. Ko pride čas obeda, najprej molijo in potem se posede po 12 dečkov ali deklic na tla krog ene sklede. Vsakdo vzame s tremi persti desnice (Adamove vilice) koruzni kolaček, ga pomoči v omako, ter ga povžije. Po jedi si obliznejo perste, molijo in — kosilo je končano. Pa to ni čudno, če naši zamorčki s persti jedó, kajti še na dvoru našega podkralja so do najnovejših časov z roko jedli.

V poljedelski misijonski postaji imamo 70 družin in več sto otrok. Učé se rokodelstva in kinetijstva. Kedar dorastejo, smejo s privoljenjem svojih prednikov stopiti v zakon. Novoporočenca dobita kos zemlje, kamor si postavita hišico.

Tako je življenje v našem misijonu. Razvidno pa je že iz tega, kar sem povedal, kolike podpore, duševne in telesne, potrebujejo ubogi zamorci. Zato je dolžnost kristjanov v Evropi, podpirati misijon, bodisi z molitvijo, bodisi z gmotnimi pripomočki. Misijonarji nimamo, od velikega svojega truda nobenega zemeljskega plačila, pač pa pričakujemo večnega plačila v nebesih.

Kedar kerstimo otroka, mu damo obleko, kedar stopi v zakon, mu napravimo „balo“; kakor sem že rekel, ljubijo naši zamorci posebno zunanji blišč, toraj moramo, kolikor mogoče, kapelice okrasiti in olepšati. Vse te in pa še druge reči pa stanejo veliko denarja. — Dostikrat so nas zamorci popraševali, kakšni ljudje so v Evropi če so tudi tako beli, kakor mi. In pripovedovali smo jim lepih reči iz Evrope, med drugimi tudi, da v Evropi, še celo otroci delujejo za spreobrnjenje zamorcev in za odkupljenje zamorskih otrok, nekaj z molitvijo nekaj z malimi milodari po bratovščini sv. Detinstva. In kedar sem to povedal, so vselej zamorčki jemali rožne vence raz vratú in lepo molili za svoje prijatelje v Evropi. —

Razgled po svetu.

Dunaj. (Lepo življenje, lepa smert.) — 20. tega mesca je bila v cesarskih rakah v kapucinski cerkvi k počitku položena nadvojvodinja

Marija Antonija Imakulata, ki je 14. t. m. umerla v mestu Arco, na južnem Tirolskem. Bila je hči nadvojvoda Franca Karola Salvatorja, in sestra nadvojvoda Ferd. Salvatorja, soproga cesarjeve hčere Marije Valerije. Ta angelj nedolžnosti je že v 17. letu svoje dobe poklican v boljše življenje. Bila je Antonija šesti otrok Karola Salvatorja in njegove soproge nadvojvodinje Marije Imakulate, hčere kralja Ferdinanda II. napolitanskega. Nadvojvodinja Marija Antonija je bila dete najlepših duhovnih zmožnost, zaradi pohlevnosti, ljubeznjivosti in serčne dobrotljivosti ljubljena cesarske hiše.

O njenih poslednjih urah to-le pišejo: Pohlevna je bila njena smert, kakor je bilo pohlevno njeno življenje. Zaspala je mirno in skorej brez smertne boritve, potem ko je prejela ss. zakramente. Dobro je vedela angeljsko-čista duša, da se je približal konec njenega bivanja na tem svetu, in da mora poslušati klic Večnega, ter se verniti v nebeško domovino. Še v dan pred smertjo je rekla svoji stari materi: „Nonna, domani sarò un bel giorno per me!“ (Stara mama, jutri bo lep dan za mene!) Njeni domači so bili pač vse drugači kot so marsikteri gosposki, ki bolniku svojcu skrivajo nevarnost, ne pustijo duhovna k njemu in ga poslednjič večkrat celo goljufajo za naj slajše tolažilo in naj večjo srečo, ki jo more bolnik še doseči, to je, za ss. zakramente, in so tako trinogi nad svojimi lastnimi otroci, starši ali drugimi domačini! —

Nadvojvodinja je zvečer opravila še večerno molitev po navadi, rožni venec in lavretanske litanije. Po noči je čula pri nji ljubeznjiva mati in stregla dragi bolni; kar neprevidoma poprosi bolna, da naj ji moli psalm „De profundis“ („Iz globočine“) za umirajoče. Zjutraj je gospa nadvojvodinja Marija Imakulata poslala še po domačega duhovna. Bolna je z ginljivo pobožnostjo prejela ss. zakramente.

Ko je duhoven govoril besede: „Jezus, Marija, Jožef, v Vaše roke izročim svojo dušo“, je pohlevno izdihnila svojo blago dušo. Malo pred zadnjim zdihljejem je nadvojvodinja prosila vse domače za odpuščanje, katerih nikoli v življenji ni vedoma razžalila.

Prav važne reči so se dogodile te dni. V Buda- pešti je 23. t. m. umerl ogerski primas Jan. Šimor. — Ravno ta dan je bil s cesarskim patentom razpuščen državni zbor na Dunaju in razpisane so nove volitve. — 22. t. m. je bil tirolski deželni zbor po cesarskem namestniku neprevidoma sklenjen, potem ko so italijanski poslanci stavili nujni predlog, da naj se obravnava o samostojnosti (avtonomiji) južnega Tirolskega.

Novе volitve v državni zbor se bodo veršile za Kranjsko: v kmečkih občinah 3. sušca, v mestih in terjih 5. sušca, v trgovinski in obertnijski zbornici ljubljanski 6. sušca, v velikem posestvu 7. sušca (marca).

Rim. Sv. Oče in Windthorst. Kardinal državni tajnik Rampolla je v imenu sv. Očeta pisal prav prijazno pismo Windthorstu k njegovemu godu. Pravi namreč: „Slavni in plemeniti gospod!“ Tvojega bližnjega godu ne bodo obhajali le samo Tvoji domači in politični prijatelji, ampak ob enem vsi nemški katoličani v skupnem veselji. Sej Ti si vselej, kjer je bilo treba braniti koristi naše svete vere, razodeval dušno krepkost in duhovno moč, gorečnost

in stanovitnost v toliki méri, da si s polno pravico sebi pridobil pri vsih naklonjenost in ljubezen. Tega veselja se tudi jaz iskreno vdeležujem in rad se poprimem te prilike, da Ti iz serca čestitam in povem, kako gorko k Bogu molim, da naj Te še prav dolgo ohrani zdravega in pri polni moči, na korist Cerkvi in družbinstvu. Še prav posebno veselje pa me navdaja, da Ti smem naznaniti nov dokaz prav posebne dobrovoljnosti, katero Nj. Svetost papež vedno do Tebe imajo. Naložili so mi namreč verhovni pastir sv. Cerkve, da naj Ti v Njegovem imenu naznanim Njihovo čestitanje in Ti povém, da Nj. Svetost Ti v zastavo vsih nebeških darov z vso ljubeznijo podelijo apostoljski blagoslov. Spolnovaje z veseljem ta ukaz Nj. Svetosti, Ti ob enem izrečem svojo prav posebno naklonjenost in visoko spoštovanje za Tvojo osebo, prosim za Te polnost božjega blagoslova, ter se znamenjam, slavni in plemeniti gospod, v polni vdanosti do Tebe.

V Rimu, 12. pros. 1891. —

M. kardinal Rampolla.

Odbor katoličanov je sklenil, na kakem tergu v Rimu slavnemu Krištofu Kolumbu postaviti spomenik. —

Slavni pridigar Avguštín Montefeltro je zopet imel venček pridig v Spoletu pri slovesnosti, ki se je obhajala od 19. do 25. t. m. sv. Frančišku Asiškemu na čast. —

Sv. Oče so doveršili encikliko o socializmu in so jo že poslali nekterim škofom. —

Kardinal Alojzij Masella je kot naslednik kardinala Hergenröther-ja postal zavetnik vstanove „al Anima.“ —

V god sv. Neže je stoljni Lateranski kapitelj sv. Očetu po starodavni šegi daroval dva bela janjčka, katerih voljna bo služila za izdelavo palijev, znamenj vikših škofov.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec februarij (svečan).

a) Glavni nameni:

Trdnost v veri.

(Spis poterjen in blagoslovljen od sv. Očeta Leona XIII. prihodnjič.)

b) Posebni nameni:

1. S. Ignacij muč. Ta in vsak dan mesca vse naznanjene, pa še ne zaznamovane, ali nenadne zadeve. Prosilci, ki so v največji sili. Pospesitelji molitvenega apostoljstva. Bolniki.

2. Svečnica. Pravo razsvetljenje človeštva po Jezusu Kristusu. Gojitev serčnega češčenja Marije v izgoji otrok. Marijanske kongregacije.

3. S. Blaž. Visoka cenitev blažil (zakramentalij.) Predniki kmečkih občin. Važne volitve. Učenje z velikimi težavami.

4. S. Andrej Korzin. Več duhovnov, ki so molitve posebno potrebni. Veliko ljudi brez kruha in dela. Prepri za pravice. Hudo bolni.

5. S. Adelajda. Višje kerščanske dekliske šole. Več zavetišč za bolnike, uboge in sirote. Več družin v nevarnosti gledé premoženja.

6. S. Tit. Škofje. Brezbožni moški svet. Srednji in kmečki stan, ki je v veliki nevarnosti. Zadeve gledé poklica.

7. S. Romuald. Povernitev vednosti in umetnosti h Kristusu. Misijon v Avstraliji. Učiteljska semenišča. Hudo skušani.

8. S. Janez Mata. Sprava za razžaljenje Božje v teh dnevih. Povernitev mnogo zgubljenih sinov in hčér. Na duhu in umu bolni.

9. S. Alton. „Duhovni in obhajanci.“ Pomoč zoper duha nečistosti. Obvarovanje pred neprevideno smertjo.

10. S. Školastika. Veselje v Gospodu. Razširjenje 3. reda. Ohranitev sadü duhovnih vaj in ljudskih misijonov.

(Dalje nasl.)

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Bolna oseba za zdravje. — Zoper razuzdano pustovanje.

Zahvale.

Bogú, Naši ljubi Gospéj in vsim prosivcem serčna zahvala za molitev, ker je neka posebna prošnja za spreobrnjenje moža uslišana. M F.

„Fr. R., fare Višnjegorske, bila sem lansko leto hudo bolna. Po vsem životu me je silno tergalo vso spomlad, in že sem mislila, da bo konec mojemu življenju. V tej hudi bolezni zatekla sem se k Mariji Devici, naši naj boljši Pomočnici, in na njeno priprošnjo sem popolno zdravje zadobila. V zahvalo obljubila sem to v „Zgodnji Danici“ naznaniti in radostna kličem: Češčena Marija, Zdravje bolnikov!“

Bil sem v velikih stiskah in težavah, obrnil sem se s prošnjo do milostljive matere Marije z obljubo, da se hočem očitno v „Zg. Danici“ zahvaliti, ako bom uslišan. Tako se je zgodilo: tedaj izrekam prav iz serca očitno čast Bogu in zahvalo preblaženi Devici Mariji za vse milosti, katere sem prejel vsled njene priprošnje. F.*)

Listek za raznoterosti.

Poterdilo. Prejel sem za „katol. družbo rokodelskih pomočnikov“ 5 gld. zbirki „Zg. Danice.“ Serčna hvala! Retribuat omnibus bona facientibus Deus Omnipotens!

Novo mesto, 24. 1. 1891.

Dr. Marinko.

„Rimski Katolik“, 3. tečaj, 1. zvezek dr. Ant. Mahnič-a za l. 1891 je ravnokar prišel na svitlo. — Obseg je zelo raznoteren, videl ga bo, kdor zvezek v roke vzama. V svojem programu pravi med mnogim drugim: „ne le braniti, ne le pobijati, ampak tudi zidati hočemo... na podlagi, ki je Jezus Kristus sam in njegova vera.“ In zopet: „Ravno tako bomo pisali in delali za to, da bi se vsi avstrijski katoličani brez razlike narodnosti zbližali in združili v skupno postopanje proti liberalizmu, ki čedalje

*) Op. Zarad zanesljivosti mora vsak pošiljavec tacih zadev vredniku se z imenom naznaniti. Vr.

bolj razjéda avstrijsko celoskupnost...“ — Izhaja vsak mesec; cena 2 gld. za celo leto. —

Sloveči voditelji katoličanov so nedavno na Dunaju imeli posvêt, ki je zadeval stanje katoliške strani, šolsko prašanje in sklic katoliškega shoda za mesec prosinec 1892.

Škof v Strasburgu je postal vodja naukov v mladenšnici Mautigny pri Metz, dr. Fritzen.

Na Angleškem je zdaj že 10 milijonov katoličanov, mašnikov je 12.800, nad polovico več kot jih je bilo o vstanovitvi cerkvene vlade l. 1850. Več angležev je med kardinali. Kardinal Manning ima 14 podružnih škofov; Škocija ima 2 nadškofa in 4 podružne škofe. Iz treh zedinjenih kraljestev je 9 katoliških članov v skrivnem kraljičinem svetu. V spodnji zbornici je 76 katoličanov. V Angliji in Škociji samo je 1300 cerkvá in kapél, v kterih je redna božja služba.

Kardinal Šimor, ki je 23. t. m. umerl, je bil rojen 23. vel. sepana 1813 v Stolnobeligradu, sin čevljar-skega rokodelca. Prav blago je na mladega dečka vplivala njegova mati. Študiral je v domačem mestu, potem v Budi, v Požunu, v Ternovem in poslednjič višje nauke na Dunaju. Po kratkem času v duhovskem pastirstvu in drugih službah je postal bogoslovski profesor, dvorni kapelan v Avguštejnu na Dunaju, potem kot ministerski svetovalec tovarš našima rojakoma Mešutarju in Golmajerju. L. 1854 je postal škof v Gjuru (Rabu), 1867 nadškof v Ostrogonu, 1873 kardinal. Šimor je bil pravi katoliški in apostoliški značaj. Prostomišljaki, nekatoličani in deržavni maliki so dosti hudega storili v kraljestvu sv. Štefana, pa bili bi še več, ko bi pobožnost, modrost in bistroumnost kardinala Šimora bila odvrčala. Obširno piše „Vaterland“ o Šimorovem apostoljskem in dušnopastirskem djanji, o njegovi dobrotljivosti itd. Bog mu daj večni mir!

V misijonu naših bratov v Macedoniji so velike nadloge, nesreče, pomanjkanje. Več prihodnjič.

Dobrotni darovi.

Za opravo ubožnih cerkev naše škofije: Iz Predoselj 18 gld. 20 kr. — Sofija grofinja Auerspergova 7 gld. — S. Hinj 13 gld. — Marijana Mali 50 kr. — Helena Toman 50 kr. — Iz Preserja 1 gld. — Po č. gg. Uršulinareah v Ljubljani 24 gld. 82 kr. — Z. Ledin 7 gld. — Iz Šent-Jernej 48 gld.

Za dijaško mizo: Č. g. župnik Fettih-Frankheim 5 gld. — Č. g. župnik Bl. A. 2 gld. — Iz Tersta 2 gld. — Č. g. župnik Al. Staré 5 gld. — Čast. g. župnik Ant. Klemen 5 gld.

Za sv. Detinstvo: Čast. g. Anton Keržič, munski katehet 50 gld. — Čast. gosp. župnik pl. Fettih-Frankheim 11 gld. 40 kr. — Č. g. duhovni pastir Fr. Kepec 2 gld. 20 kr. — Tri dekleta 1 gld. 80 kr. — Iz Žaljne po č. g. župniku Lor. Urbaniju 7 gld. 2 kr.

Za pariško bratovščino za duše v vicah: Iz Žaljne po č. g. župniku Lor. Urbaniju 7 gld. 58 kr.

Za razširjanje sv. vere: V. č. g. Jož. Doleneč iz Stare Loke 104 gld. — Helena Dimic in Johana Mušič 2 gld. 20 kr.

Za vstanovitev stalne večji rezidence č. g. jezuitov v Ljubljani mesto sedanjega „provizorja“: III. zbirka 3 gld.